

to questions); तां बाढमित्युपामन्त्र्य प्रविश्य गजसाह्वयम् Bhāg. 1. 8. 45; चाणक्यः—चन्दनदास एष ते निश्चयः । चन्दन०—बाढम् एष मे स्थिरो निश्चयः Mu. 1; बाढमेषु दिवसेषु पार्थिवः कर्म साधयति पुत्रजन्मने R. 19. 52. —2 Very well, be it so, good; Māl. 1. 15, 16. —3 Exceedingly, very much; वपुरादराति-शयशांसि पुनः प्रतिपत्तिमूढमपि बाढमभूत् Śi. 9. 77.

बाणः 1 An arrow, shaft, reed; Bri. Up. 3. 8. 2; धनुष्यमोघं समधत्त बाणम् Ku. 3. 66. —2 An aim or mark for arrows. —3 The feathered end of an arrow. —4 The udder of a cow. —5 The body (शरीर); ते प्रकाश्याभिवदन्ति वयमेतद्भागमवष्टभ्य विधारयामः Prasna Up. 2. 2. —6 N. of a demon, son of Bali; cf. उषा. —7 N. of a celebrated poet who lived at the court of king Harṣa-vardhana and flourished in the first half of the seventh century; see App. II). He is the author of कादम्बरी, हर्षचरित and of some other works; (Govardhana in his Āryāsaptasatī 37 speaks in these terms of Bāṇa :—जाता शिखण्डिनी प्राग् यथा शिखण्डी तथावगच्छामि । प्रागल्भ्यधिकमाप्तुं वाणी बाणो बभूवेति ॥; so हृदयवसतिः पञ्चबाणस्तु बाणः P. R. 1. 22). —8 A symbolical expression for the number 'five'. —9 A sound, voice. —10 Fire. —11 Lightning. —12 A form of Śiva. —13 The versed sine of an arc. —णः, —णा The hinder part or feathered end of an arrow. —णः, —णा, —णम् a blue flowering Barleria—नीलझिण्टी (Mar. को-हांटी); अनाविलोन्मीलितबाणचक्षुषः Ki. 4. 28. Śi. 6. 46. —Comp. —असनम् a bow; स पार्थबाणासन-वेगमुक्तेर्दृढाहतः पत्रिभिरुप्रवेगैः Mb. 8. 89. 86. ०यन्त्रम् a kind of bow with a mechanical contrivance at one of its ends for tightening the string and letting off the arrow; Dk. 1. 1. —आवलिः, —ली f. 1 a series of arrows. —2 a series of five verses forming one sentence. —आश्रयः a quiver. —गङ्गा N. of a river said to have been produced by Rāvaṇa's arrow; सोमेशाद् दक्षिणे भागे बाणेनाभिविभिय वै । रावणेन प्रकटिता जलधारातिपुण्यदा । बाणगङ्गेति विख्याता या स्नानादघहारिणी ॥ Varāha P. —गोचरः the range of an arrow; अवतीर्णोऽसि रतिरमणबाणगोचरम् Māl. 1. 19/20. —जालम् a number of arrows. —जित् m. an epithet of Viṣṇu. —तूणः, —धिः a quiver; क्षीणबाणो विबाणधिः Mb. 8. 63; बबन्धाथ च बाणधी (du.) Bk. 14. 17; Ki. 18. 1. —निकृत a. pierced or wounded by an arrow. —पत्रः N. of a bird (कङ्क). —पथः the range of an arrow. —पाणि a. armed with arrows. —पातः 1 an arrowshot (as a measure of distance). —2 the range of an arrow. —3 a bed of arrows (बाणशय्या, शरतल्प); बाणपातान्तरे रामं पातितं पुरुषर्षभम् Rām. 6. 45. 25. ०वर्तिन् a. being within the range of an arrow. —पुरम् Śonitapura, the capital of Bāṇāsura. —मुक्ति f., —मोक्षणम् discharging or shooting an arrow. —योजनम् a quiver. —रेखा a long wound made by an arrow. —लिङ्गम् a white stone found in the river नर्मदा and worshipped as the लिङ्ग of Śiva. —वारः a breast-plate, an armour, cuirass; cf. वारबाणः. —वृष्टिः f. a shower of arrows. —संधानम् the

fitting of an arrow to the bow-string; का कथा बाणसंधाने ज्याशब्देनैव दूरतः Ś. 3. 1. —सिद्धिः f. the hitting of a mark by an arrow. —सुता an epithet of Uṣā, daughter of Bāṇa; see उषा. —हन् m. an epithet of Viṣṇu.

बाणिणी See बाणिनी.

बादर a. (—री f.) [बदर-अण्] 1 Belonging to or coming from the jujube tree. —2 Made of cotton. —3 Coarse (opp. to सूक्ष्म). —रः The cotton shrub. —रम् 1 The jujube. —2 Silk. —3 Water. —4 A garment of cotton. —5 A conch-shell winding from left to right. —रा The cotton shrub.

बादरायणः [बदर्या भवः फक्] N. of a sage said to be the author of the Śārīraka Sūtras of the Vedānta philosophy (generally identified with Vyāsa). —Comp. —सूत्रम् the Vedānta aphorisms. —संबन्धः (a modern formation) an imaginary or far-fetched relation; अस्माकं बदरीचर्कं युष्माकं बदरीतरुः । बादरायणसंबन्धो यूयं यूयं वयं वयम् ॥ Subhāṣ.

बादरायणिः N. of Śuka, son of Vyāsa.

बादरिः N. of a philosopher.

बादरिक a. (—की f.) One who gathers jujube fruits.

बाध् 1 Ā. (बाधते, बाधित) 1 To harass, oppress, torment, press hard, annoy, trouble, disturb, vex, pain (persons or things); ऊनं न सत्वेष्वधिको बबाधे R. 2. 14; भूरिभारभराक्रान्तः स्कन्ध एष तु बाधति । न तथा बाधते स्कन्धो यथा बाधति बाधते Subhāṣ.; Mē. 55; Ms. 9. 226; 10. 129; Bk. 14. 45. —2 To resist, oppose, thwart, check, obstruct, arrest, interfere with; गुणानुरागदिव सख्यमीयिवान् न बाधतेऽस्य त्रिगणः परस्परम् Ki. 1. 11; U. 5. 19. —3 To attack, assault, assail; स तदा लब्धतीर्थोऽपि न बबाधे निरायुधम् Bhāg. 3. 19. 4. —4 To wrong, violate. —5 To hurt, injure. —6 To drive away, repel, remove; उष्णेन बाध्यते शीतं शीतेनोष्णं प्रबाध्यते Mb. 12. 16. 12. —7 To suspend, set aside, annul, annihilate, abolish (as a rule &c.); न धर्ममर्थकामाभ्यां बबाधे न च तेन तौ R. 17. 57. —Caus. 1 To oppress, torment, harass &c. —2 To subdue, conquer. —With अभि 1 to hurt, injure. —2 to vex, harass, torment. —आ to vex, torment, injure. —परि to trouble, afflict; मोहान्मया सुतनु पूर्वमुपेक्षितस्ते यो बाष्पबिन्दुरधरं परिबाधमानः Ś. 7. 25. —सम् to trouble, torment.

बाधः, —धा [बाध्-भावे घञ्] 1 Pain, suffering, affliction, torment; रजन्या सह जृम्भते मदनबाधा V. 3. —2 Disturbance, molestation, annoyance; इति भ्रमरबाधां निरूपयति Ś. 1. —3 Harm, injury, damage, hurt; चरणस्य बाधा M. 4; न निषेधोऽल्पबाधस्तु सेतुः कल्याणकारकः Y. 2. 156. —4 Danger, peril; नैवासौ वेद संहारं प्राणबाध उपस्थिते Bhāg. 1. 7. 27. —5 Resistance, opposition. —6 An objection. —7 Contradiction, refutation. —8 Suspension, annulment. —9 A flaw in a syllogism, one of the five forms of हेत्वाभास or